

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON 16 OLDAL TERJEDELEMMEL.

Előfizetési ára :
 a magyar birodalomban és Ausztriában :
 Egész évre 4 kor.
 Fél évre 2 kor.
 Negyed évre 1 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budapest, VIII., Práter-utca 44. sz.

Egy példány hirdetés ára 20 fillér.

A német birodalom államaiba egész
 évre **6 korona.**

Európa egyéb államaiba és Amerikába
 egész évre **8 korona.**

Családi boldogság

A régi és az új rendszer.

„Régi nota — más kótákban.”

A mult napokban letárgyalt belügyminiszteri tárcsa költségvetésénél — mint említettük — rendkívüli nagyhatású beszédet tartott az ellenzék leghíresebb szónoka, az elvben mindig egy és ugyanaz Ugron Gábor. Nem kis nádpálcával, de igazi székelyföldön termett farkósbottal csépelte a kormányt.

Beszédének magja volt: hogy a Széll Kálmán-féle fennen hangoztatott „jog, törvény és igazság” korszakában most is csak körülbelül — ugyanaz a rendszere a kormánynak, ami régebben volt: vagyis a nép, az államfenntartó nép roskadozó vállait még roskadozóbbakká, még görnyedtebbekké tenni a rájuk rakott s már-már elviselhetetlen terhekkkel, az adók örökös fölszrófolásával . . .

Oh, de igazat mondott ez az arany száju képviselő!

Mert „adtál uram esőt, de nincs benne köszönet.” Ha a kormány a jobb kezével jót tesz, ugyanakkor meg a bal tiszter annyit rosszat, cselekszik. Ma fölállítják a gazdasági, földműves és mezői munkások részére a segélypénztárt, holnap pedig — vagy még ma — a földművelési miniszternek a költségeit szaporítják néhány ezer forinttal, ami hat magyarul: az adó fölémelését jelenti.

Hejh! De jól mondta, de igazán mondta az a derék képviselő, hogy a mai rendszer csak egy mákszemnyivel, vagy talán még annyival se jobb a multnál.

Mert milyen is volt a mult — a Bánffy-féle — rendszer? A párturalom forradalma volt ez a rendszer az egész nemzet, az egész magyar nép jogai fölött.

Ez a rendszer hamisította meg a választási névjegyzékeket. Ez a rendszer volt az, mely a községi, városi és megyei választások alkalmával a legnagyobb hatósági önkényt gyakorolta. Ez a rendszer az adózó polgárok óhajlásait semmibese vette. Ez a rendszer hiúsította meg a becsületes, tiszta választásokat a Tarnócy, Kloch és Zambó-féle hirhedt elnökökkel. Ez a rendszer a polgárokat kész volt minden csekélységért azonnal csukatni, lövetni, szúratni. Ebben az ugynevezett zsandár-rendszerben a jegyző, a szolgabíró, meg az irnokának baszkodása a köznéppel szemben, a tetőpontját érte el, tehát aranykorát élte.

Ez a dicső rendszer csak a nemzet jogainak, törvényeinek lábbaltiprásával, anyagi javainak elkobzásával, elárúsításával tudta magát fenn tartani. Ezelőtt a rendszer előtt nem volt semmise szent. Ennek a rendszernek a vallása, a hite

az volt hogy a saját zsebjét megtömje. Ebben a rendszerben még előhozakodni se mertek az önálló vámterülettel, a földadó leszállítással, a kisgazda helyzetének jobbá tevésével.

Egyszóval: ebben a rendszerben nem uralkodott se jog, se igazság, hanem a jogtalanság, törvénytelenység és igazságtalanság, azaz: a pusztá önkény, a szurony és a golyó. Ez ellen a rendszer ellen indítottak irtóháborút. A rendszer — úgy, ahogy — megszűnt.

A régi rendszer után jött Széll Kálmán, aki azt mondta, hogy ő a jog, a törvény s az igazság rendszerét fogja meghonosítani.

No, már most lássuk ezt az új rendszert is és kérdezzük:

Valjon az új rendszerben visszanyertük-e teljesen nemzeti önállóságunkat, független gazdasági önrendelkezési jogunkat az Ausztriával való kiegyezésnél, úgy, ahogy azt Deák Ferenc az 48-iki törvények alapján a nemzet részére a 57-iki XII. t. cikk 58. és 68. paragrafusával biztosította? Mert hiszen ez jog.

Továbbá: az új rendszerben a nép elszegényedése, a birtokos osztály eladósodása nincsen napirenden? Valjon megkaptuk-e az önálló vámterületet? Leszállították-e földadót? A revízióban tettek-e egy lépést? Behozták-e a két évi katonáskodást? Rendezték-e a szegényügyet? Aratás után nem-e küldték rögtön a végrehajtót a nyakadra, hogy fizesd meg az adódat, mert az államnak nincs pénze? A eladósodott, szegény népen, a nagyobb állami uradalmak, birtokok fölpárcellázása által segítettek-e, valjon? Behozták-e az uzsora-törvényt, megadóztatták-e a börtört? Becsúgták-e a nép vérszopóit? Gátat vetettek-e a nagy tőke tulkapásainak, a zsidók bevándorlásának? . . .

A kérdéseknek nem volna vége-hossza.

És a felelet, ugyebár — édes magyarom — szomorú, igen szomorú. Pedig hát ez *mind jog, törvény és igazság volna.*

Hátra van még a — fekete leves: a választás. Igaz, meghozták az új választási törvényt, a kuriai bíraskodást életbe léptették, a tiszta választásokat hangoztatják a liberális urak. Csak hogy a választások még nem történtek meg. Tehát vesztegetések — suttyomban — meg holmi „hivatalos” erőszakkal, osztrák pénzzel és szuronyokkal keresztülvitt választások még mindig lehetnek, csupán csak azért, hogy Magyarországot Ausztriával még szorosabb kapcsolatba hozzák. Igazán tiszta választásokról csak a választások után beszélhetünk, ha ugyan tiszták lesznek azok s nem a régi zsandár-rendszerben ejtetnek meg.

Eljutottunk tehát odáig, ahol minden hime.

zés-hámozás nélkül kimondhatjuk, hogy az új rendszer politikája ugyanaz, ami a régié volt. Mert ez a politika szolgáltatja ki ma is a kisiparost a gyárosnak, a földművelőt a kereskedőnek, a munkást a vállalkozónak, egyszóval: a gyöngét az erősnek. Ez a rendszer — ez a liberális politika — az emberben csak az anyagot látja, nem pedig az Isten képmását, vagyis testvérünket, barátunkat, akit szeretni, védeni és oltalmazni kell, éppenugy, mint jó magunkat.

És valjon, hány — magát ellenzékinek nevező — képviselő cselekszi ezt meg?

— Oh — így szólt hozzánk a napokban — egy egyszerű, kék ködmenes atyánkfia — ha a követ urak úgy gondolkoznak, mint Ugron Gábor — akkor ez az ország nem volna szegény, a népe nem volna nyomorult . . .

De hát erről meg *maga* a választónép tehet. Mert tiszta választásokhoz tiszta, erkölcsös s *hazafias* érzésű választók is kellenek ám! Egy fabatkát se fog érni a kuriai bíraskodás, meg a választási törvény, ha a nép a lélekfárokknak ismét csak eladja magát, ismét csak arra szavaz, aki — fizet. Mert a jegyző, a szolgabíró az alispán, a főispán, az árendás, a boltos, a kocsmáros, a zsandár, a katonaság, a takarékpénztár, a bankó, a búfelejtető Engelvinkó, a nóta, a muzsika nem kismiskák ám olyanok előtt, kik se vallást, se Istent, se hazát nem ismernek, családjukkal nem törődnek, a hazaszeretetet még hiréből se ismerik, akiknek hasuk: a vallásuk, — torkuk: a hazájuk s a sebjük: az Istenük.

Az ilyen népet aztán — mely barom módjára hagyja magát ismét eladatni — nem lesz érdemes, hogy egy *hazafias, lelkes ellenzék* — még élete veszélyeztetésével is — a rabszolgaság sulyos igája alól fölszabadítsa. Az ilyen népeknek nincs — mert nem lehet — lelkiismerete. Hiszen azt eladta az ördögnek. Aki pedig a lelket eladta, az eladta a becsületét, a vallását, a hitét, eladta a családját, megtagadta az Istenét. Az ilyen nép megérdemli a jármot, mely alatt nyög, megérdemli a nyomoruságot, a szenvedést, megérdemli a koldusbotot. Az ilyen nép aztán ne jajgasson, ne panaszkodjék egy bötüt se. Az ilyen nép aztán el is vesz — örökre.

Akkor pedig sohse fog beteljesülni a legnagyobb magyarnak — Széchenyi Istvánnak — ez a mondása: „Magyarország nem volt, hanem lesz,“ — de igenis befog teljesülni, hogy *Magyarország volt, de nem lesz.*

Adja az Uristen, hogy ez ne legyen meg — s hogy ne legyen meg: *az egyedül rajtad áll* — édes magyar népem . . .

(v. i.)

POLITIKAI HIREK.

Budapest, 1901. jan. 31.

Országgyűlés. A képviselőház a múlt hét végén — épp ma egy hete — kezdte tárgyalni a kereskedelmi miniszteri tárca költségvetését, általánosságban. A tárgyalás az első két nap lanyhán folyt. Ugy látszik, mintha a képviselőket nem igen érdekelné Magyarország kereskedelme és ipara. Erre vall az a körülmény, hogy azok a képviselők, akik eljönnek az ülésre — ahelyett, hogy hallgatnák a szónokot — a képviselőház folyosóján — pipálnak.

A múlt szombati ülésen Major Ferenc mondott két órás beszédet, védelmébe vevén a magyar kereskedelmet, amide ugyanakkor meg számításon kívül hagyta a kisiparosokat — de egy jóra való egészséges javaslattal állt elő, hogy a magyar tengerpart számára magyar hadikikötők felállítását sürgette. Utána Veszter Imre beszélt a szepességi kisipar érdekében, majd Molnár Józsiás, székely képviselő a székely ipar pártolását ajánlotta.

A hétfői ülésen folytatták a költségvetési vitát, amelyen leginkább a balatonvidéki képviselő, Hertelendy Ferenc tűnt ki, aki élethű színekkel festette le a balatonvidéki szőlőtermelők szomorú sorsát. Beszéltek még Benyóvszky Sándor, a nagy káposzta-kereskedő Rohonczy Gida és Polonyi Géza. Kedden, szerdán folytatták a vita általános tárgyalását, amelynek vége — igen természetesen — megint csak az lesz, hogy a tisztelt Ház még tiszteltebb elnöke fölteszi a kérdést:

— Elfogadja-e a képviselőház a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalását — általánosságban? — mire igen természetesen fölhangzik a harsogó:

— Igen! Elfogadjuk!

Az a kevés, jobb érzésű képviselő pedig ilyenkor a Ház folyosóján, valamelyik padon — busul ennek a szegény hazának a jövő sorsán.

Nem lesz érdektelen a képviselő urak nagylelkűségéről megemlékezni. A hétfői ülésen ugyanis elhatározták az ülés végén, hogy a most megalakult országos gazdasági munkás és cseléd segélyező-pénztár részére *egy napi* képviselői díjat odaadják. Szép dolog. Csakhogy ez a nap ne legyen ám az a nap, amely már a képviselőház feloszlata után való időre esik . . . No, ezt nem hisszük magunk se.

A munkáspénztárak. A földművelésügyi miniszter újévkor egy törvényt hirdetett ki, mely a mezei munkások és a cselédek segélypénztárainak fölállításáról szól. Ez az életrevaló törvény — melyről jövő számunkban bővebben fogunk megemlékezni — mindenütt a legmelegebb fogadtatásra talált. Soha még törvény annyi jót, annyi üdvöset nem foglalt magában, mint ez. *Mert ezt az ember szeretet sugalmazta.* Legutóbb a váci püspök, Gróf Csáky Károly lépett az alapítók sorába, azzal a kijelentéssel, hogy öszes, erre érdemes cselédjeit, munkásait a segélypénztárba be fogja iratni. Követendő példa — a többi „nagy ur“ részéről

Politikai reklám. „Reklám nélkül nincs élet, valamilyen képpen az élet egy fabatkát se ér reklám nélkül.“ Így mondta ezt egy tiszteletreméltó kereskedő — névszerint Puddshon ur — Amerikában, a reklám eme valódi hazájában. Átkozott rosszul ment a — gyümölcskereskedése,

amelyben árult még káposztát is. Rosszul ment pedig azért, mert szembe vele szintén egy gyümölcs- és káposztakereskedő vala. Puddshon ur aztán egy sulancot fogott, átküldte a konkurrens üzletbe s kitanította arra, hogy a vásárlandó almák elköltése után vágja földhöz magát és — legyen rosszul. Hát ez a dolog azt eredményezte, hogy a konkurrens vásárlói mind átpártoltak Puddshon urhoz . . . Ez amerikai reklám. Ezt az amerikai reklámot követte Rohonczy Gedeon, liberális képviselő, akarjuk mondani a nagy káposzta- és gyümölcs-szatóc!

A múlt évben rosszul ment az „üzlete”. Sokat ráfizetett árúira. Ő is gondolt egyet és a gondolatát tett követte: ugyanis január 28-án bement a képviselőházba, ott a kereskedelmi tárcza költségvetésénél egy beszédet tartott az ő — terményeiről, gazdaságáról. Szóba hozta, hogy ő mily ügyesen tud szállítani szőlőt, dinnyét és különösen káposztát: hogy ebből mennyit termel évenként és hogy mi az ára ezeknek. — végül mindennek egy kis politikai izt adott s kész lett a — reklám. Egyszóval az akarta mondani a nagy káposztás-képviselő, hogy nincs jobb, izletesebb káposzta az övéinél. No, ez a legjobb reklám, mert ezt most megtudták a képviselőház hallgatói is — és mert az összes lapokban benne lesz — megtudják majd a többi jelen nem volt képviselők, miniszterek és megtudja — az egész ország.

Biztosra vesszük, hogy ez évben jobban megy neki az üzlet a tavalyinál. Kívánjuk is neki, — csak hogy ugyanakkor egy megjegyzésünk is van.

Ez pedig az, hogy választói bizonyára nem azért küldték az országába, hogy az ő jó káposztáiról adjon hírt, hanem hogy az általános és titkos szavazati jogért és az önálló vámtételekért küzdjön s hogy az adó lesröfönlésében csináljon reklámot s hogy a miniszteri tárcák óriási költségvetése ellen kézzel-lábbal kardoskodjék.

Hiába adott reklámjainak egy kis politikai izt: beszédéből kilátszott a lólab.

Az öt hallgató képviselők figyelmét is hiába ütötte el egy kis káposzta-viezzel és hiába nevettek is erre egy társai, mint a karzaton lévő — mert ez rossz viezzel volt.

Ugy látszik Hegedüs miniszter is ezen a véleményen volt, mert a beszédre nem hallgatott, hanem kotorászott iratai között, igen valószínű, arra gondolt, hogy milyen jó volna ennek a Rohonczy Gidának a káposztáiból — az ülés után — töltött-káposztát ebédelni.

Az „Adria”. Nem a tengerrel van itt szó. Nem. Hanem az „Adria” m. kir. tengerhajózási részvénytársaság botrányáról. Ez a részvénytársaság ugyanis felerészben német, mert eddig kibocsájtott részvényeinek fele a *Wiener-Bank-Verein* bécsi német ezéget illeti. Az *Adria* szükségleteit Angolországból szerzi be. Hajóinak javítását a külföldön eszközli. Tehát minden, csak *nem magyar*. És ennek a részvénytársaságnak költségeihez a m. kir. kormány évenként 1 millió 80 ezer koronával (subvencióval) járul, ami hát 20 évig 21 millió 600 ezer koronát tesz ki. No, nem is megvetendő összeg, s most ezt a kormány — törvényjavaslatképpen — benyújtotta a képviselőházhoz, hogy fogadják el, vagyis, hogy adjunk, mi magyar nép, egy minden izében német társaságnak — azért, hogy ez szükségleteit Angolországból szerzi be — hogy részvényeseinek (egy Rosenberg Gyulának, Láncezy Leónak, Matlekovic Sándornak, Tisza István grófnak, — akik képviselők —) évenként 12 százaléknyi osztalékot bír fizetni a nyereségből, hogy a mun-

kait külföldön csináltatja — évenként 1 millió 80 ezer koronát, vagyis 440 ezer forintot. Valjon nem pirul-e az orcájuk a liberális képviselőknek akkor, midőn *igennek* fognak szavazni? Ennek az *igennek* pedig gyászos következménye: Fizess magyar újra a németnek — és vakulj!

Az a bizonyos „tengeri kigyó”. Te se láttad, én se láttam. — ő se látta. De azért „van”. Azért kísért minden esztendőben, mint a fiúmei cápa. Ilyen tengeri kigyó — nem tehetünk róla, de a hasonlat a tollunk hegyére kívánczozott — a katolikus autonómia, vagyis a kath. önkormányzat ügye, mely már mult, 1900-ik év február 3-tól fogva halogatja érdembeli intézkedéseit, E tárgyban ismét csak *Ugron* Gábor, kath. autonómiai képviselő, intézett levelet Szapáry Gyula grófnak, mint a kath. kongresszus 27-es bizottsági elnökéhez, kérdező: valjon mi lesz az autonómia-ral? Hiszen már egy esztendeje, hogy huzzák-vonják, mint a treneséni posztót, amelyből sohse lesz ködmen, csak — posztó. Az elnök aztán azt felelte hogy: a 27-es bizottság egy 12-es bizottságot, ez pedig egy 3 tagu bizottságot választott. Ennek a 3 tagu bizottságnak össze kellett volna ülnie még októberben. A miniszter azonban elhalasztotta ez év január 4-ikére, majd ismét január 19-ére, végül január 30-ikára. Egyszóval ez az egész keresztény katolikus világot nagyon is érdeklő dolog nem más, mint tengeri kigyó, amelynek a farka a Dunában, a feje a kínai sárga tengerben vagyon. Egészben nem látjuk sohase.

A szerzetesek vagyona.

II.

Mielőtt mult heti cikkünket folytatnók, meg kell magyaráznunk tisztelt olvasóinknak, hogy melyik az a törvény, amelynek újrabehozatalával Rakovszky megfenyegette a liberálisokat és amelyre mi, mult heti cikkünkben azt mondtuk, hogy ezen törvénytől bizony sok kereszténynek tartott urnak a háta is meg fog borsózni.

Ez a törvény a „Comisió neoquistica”. a mely abból áll, hogy a kormánynak joga volt egyes emberektől, — akik feltűnően és hirtelen meggazdagodtak, — megkérdezni, vajjon hogyan, mi uton szerezték vagyonukat s ha kitűnt, hogy nem tisztességes uton jutottak hozzá, akkor egyszerűen a vagyonukat elkobozták.

Ezek után folytatjuk mult heti feladatunkat: miként lehetne szerintünk, valóban biztosítani az egyházvagyonot a kormányok elkobzási kísérletei ellen?

Statisztikai adatok szerint, a keresztény katolikus érsekek, püspökök, káptalanok, apátságok és prépostságok, valamint a szerzetesek kezén összesen 1.627,607 hold föld van. Ha ezen óriási földterületet 20 holdnyi parcellákra felosztjuk és méltányos fizetési feltételek mellett, plébánosai által szorgalmasoknak és takarékosoknak kijelentett, hitbuzgó keresztény, katolikus parasztszaladoknak adjuk el, úgy ezáltal 81,380 keresztény katolikus parasztszaladot hálára

kötelezünk le az egyház iránt, mert annak köszönhetik majd jólétüket és boldogulásukat. De, minthogy nemcsak 20 holdnyi, — hanem, az egyházi birtokok közismert kitünő termékenysége folytán, — jelentékeny részek 5—10 holdnyi kisbirtokokra lesz felparcellázható, tehát bátran mondhatjuk, hogy legkevesebb 100 ezer hitbuzgó keresztény katolikus parasztcsaládot kötelezünk hálára az egyház iránt, ha a püspökök által felállítandó egyházmegyei takarékpénztárak útján, a föld népének engedjük át az egyházi birtokokat.

Már most, ha ezen 1.627,607 hold egyházi birtoknak holdankénti értékét csak 100 koronára becsüljük is, úgy legkevesebb 162 millió 760 ezer korona tőke felett rendelkeznek majd az egyházmegyei püspöki takarékpénztárak, ha az ingatlan egyházi vagyont eladva, az érte befolyó összegeket az egyházmegyei püspöki takarékpénztárakban helyezük el.

Azonban, nem szabad, felejtünk, hogy az egyházközségek és lelkészek földje címén is több százezer hold föld van az egyház birtokában, valamint, — hogy a vallási és közalapítványi birtokok 248,869 hold földje is tisztán katolikus vagyon és azonkívül a káptalanoknál is milliók vannak elhelyezve, mint különböző célu alapítványi tőkék. Ha ezen milliókat 6 százalék kamat mellett, a plébánosok ajánlatára, kizárólag katolikusoknak kölcsönzik ki, akkor az egész keresztény katolikus társadalmat fogjuk a szipolyozó zsidó pénztárak és uzsorások karmai közül kiragadni, mert a keresztény tőkék többet nem a minduntalan csödbe jutó zsidó takarékpénztárak, hanem a teljes garanciát nyújtó egyházmegyei püspöki takarékpénztárakba fognak elhelyeztetni. Így tehát az egész keresztény katolikus társadalom — mint egy ember — szembeszállna azon gonosz hatalombitorlókkal, kik az egyházmegyei püspöki takarékpénztárakban összpontosított katolikus egyházvagyont bántani merészelnék, mert hiszen a katolikus magánvagyon is fenyegetve lenne ezáltal. Igen, kapcsolatba kell hozni a katolikus egyházi vagyont a katolikus magánvagyonnal és akkor nem lesz senki, ki az egyházi vagyon ellen bujtogatni merne, mert 11 millió katolikust találna magával szemben, annak elszánt bátor védelmére.

Ki akarná pedig tagadni azt, hogy csak előnyére lesz az az egyháznak és a hívők lelki gondozásának, ha az egész lelkészi-kara püspököktől kezdve a kispapokig, valamint a szerzetesek és az apácák, s a tanítók, a katolikus autonomia által meghatározandó fokozatok szerint, az egyházmegyei takarékpénztárakból fogják kikapni fizetésüket és így majd minden idejüket hiveiknek szentelhetik?

Nem engedjük tehát át semmi szín alatt sem az egyházvagyont a kormánynak, de igenis erélyesen küzdünk, hogy azt mielőbb *katholikus közvagyonná változtassák át* püspökeink, azáltal, hogy kellő egyházi befolyás és biztosítás mellett, az összes egyházvagyont *egyház megyei püspöki takarékpénztárakban* központosítsák.

Katolikus néppárti.

Földmives leányok iskolája.

A magyar gazdaszövetségnek hat évi szívós küzdelem után végre is sikerült a közlekiismeretet fölébresztetni, valamiképpen a törvényhozás és a társadalom figyelmét az eddig teljesen elhanyagolt földbirtokos osztályra terelni.

Magyarország földmívelési minisztere is kimeri mondani, hogy a veszni indult földbirtokos osztályt *meg kell menteni s a földet meg kell tartani a földmives számára.* Szövetkezetek, iskolák föllállítása által igyekszik a törvényhozás és a társadalom az elmúlt három évtized végzetes mulasztásait helyrehozni, s a züllésnek indult és a kivándorlások által nagyon is megcsappant földmives osztályt újra hozzákötöni a földhöz s a földműveléshez, mely minden egyéb gazdasági fejlődésünk az alapja.

Ami alföldi városokban manap már egymásután állítják föl a földmives iskolákat, a földművesek fia számára, ahol azok az okszerü gazdalkodást gyakorlatilag megtanulhassák s megismerhessék az idevágó újabb vívmányokat.

Mert — valljuk be őszintén — odajutottunk, hogy a parasztság egy nagyrésze már szégyelli parasztsorsát és voltát, s fiát már nem földművelésre neveli, hanem iskoláztatja, hogy azután — mint félművelt „tudálékos” ember — később az ő nyakán élösködjék.

Hála Isten, azonban, ki van adva az okos, a józan jelszó, hogy a parasztot a földművelésnek meg kell menteni. Az eddig ismeretes intézkedések — reméljük — biztosítani is fogják a sikert. Amde csak a — fiukra nézve.

Mert a földművesnép boldogulásának másik fontos tényezőjéről: a paraszttasszonyokról megfeledkeztek. Pedig e nélkül a siker csak felsiker lesz. *A földművelő nép leányai sokkal inkább rászorubnak a józan oktatásra, mint fiuk.*

Mert hiába fogja Pál gazda az okszerü földművelés minden csinját-binját megtanulni, ha nincs mellette okos, *munkás feleség*, aki munkájában segítőtársa legyen. Mert a mai paraszttasszony — mondják meg, úgy, amint van — nem segítőtársa férjének, hanem — tisztelet a kivételeknek — csak henye, dologtalan tékozlója a férj keresetének.

Hajdan az asszony szőtt, font vartt. Hajnalban kelve — mire megvirradt — a kis olajos mécs mellett egy fél orsóval megfont. Bőjtben leült a szövőszékre

s husvétra már tele volt a pázsit a fehéredő vászonnal. Azt őszkor föl is szabta, meg is varrta. Gyertyát maga gyártott, szappant maga főzött. Háznépét ruhával, fehéreneművel maga látta el. Szorgalma árán, csekély költséggel, tartós, jó vászonnal, szövettel töltette meg a tulipántos ládát s mire a leány felnőtt: kellengyéje készen volt. Az ágy dagadt a sok dunnától, a láda tömve volt tartós, jó vászonneművel.

Ma: az ágy is, a láda is üres. Hitvány, bolti rongyra megy a pénz, ami a tü után szakad, sőt még a foltozást se állja. S ha még ezt maga varrná meg! Hanem úgy varratja meg ujmódra, drága pénzen. A földműves asszony ma nem vet lent, kendert. Nem fon, nem sző, nem szab, nem varr. Fonállal, tüvel banni már el is felejtett. Elfelejtett egyebet is. A régi dagadó kenyeret ma már csak hirtől ismeri. Izletes ebédre várni urát eszébe se jut. A mai földműves asszony ma már sütni-főzni is elfelejtett. Gyertyát nem márt. Szappant nem főz. Nem arat. Legfeljebb, ha markot megy szedni. Tyukot, libát nevelni restel. Kertjével nem gondol. Tehenének nem viseli gondját. Egyedüli gondja a cifrázkodás. A férfinép pedig az asszonyt nem is szoritja a dologra.

Igy adósodik, így szegényedik el a nép. Az pedig lehetetlen, hogy ez a dologtalanság, ez a cifrázkodás vissza ne hasson erkölcsére.

Magyarország földje még eléggé adja a termést, úgy, hogy egy darabig eltudja tartani a népet így is. De a nemzet érdeke azt kívánja, hogy ezt az egészséges, derék s egykoron munkás, és munkátbíró fajt ne engedjük henyeségben elzúlni, *hanem vezessük vissza* asszonyait is a mezei munkához.

Amint a fiuk számára állítottunk, épp úgy állítsunk a leányok számára is földműves iskolát. Se nem kertészetit, se nem iparit, hanem egyenesen földműves iskolát. Mert az a földműves — aki büszkén vallja magát ennek — nem akar a lányából se iparost, se kertészt nevelni; — de olyan iskolába szívesen fogja adni, ahol az a falusi gazdaságban előforduló munkákat — melyeket öreganyáik is űztek — újra megtanulhatja. Még szájában az ize annak a kenyérnek, amit édesanya süttött. Még emlékezik, hogy milyen tartós volt az a vászon, amit maga szőtt, maga font. Még örülni fog, ha látja, hogy leánya is folytatni fogja azt a munkát, amelyben édes anyja megöregedett.

Ezeket az iskolákat pedig föl lehetne állítani csekély költséggel, a fiu földműves iskolák mellett, az ismétlődő iskolákkal kapcsolatban.

Az elméleti tudnivalókat egy-két tanító, — a gyakorlatiakat pedig néhány tapasztalt gazdaember, vagy gazdasszony (itt-ott még talán csak akad) esetleg egy-egy okos tanítónő, tanítanák.

Tanulhatnak ott kendermunkát, szövést, fonást, szabást, varrást, sütést, főzést, kertimunkát, tejkezelést, baromfitenyészt s a körülményekhez képest — téli kertesnek — néhány házi ipart is. Persze, mindezekből csak annyit, amennyire nekik szükségük van. S ha csak

annyira viszik is, hogy maguk képesek előállítani a családjuknak szükséges fehéreneműt: akkor is már bőven megtérül a felállítandó iskolák költsége. Ez pedig leg-hathatósabb gyógyszere lesz a szociálizmus ellen. Mert — higyjétek el atyámfiai — ha az a földműves keres és dolgozik, és keres s dolgozik vele együtt felesége is: akkor az nem megy cucilistának s nem kívánczik más hazába.

A földműves leányok iskolájának kérdését csakis társadalmi uton, a községek hozzájárulásával lehet megoldani, és pedig, a már szervezett földműves iskolákkal kapcsolatban.

Ma — ugyanis — az egész országban 18 ilyen iskola működik, de csakis a négy téli hónapban. Az iskolák tehát nyolc hónapig üresen állnak. A földműves leányok tehát ebben a 8 hónapban tanuljanak. S minden fölösleges elméleti tanítást mellőzve, csakis gyakorlatilag tanítanak a falusi gazdasszonynak szükséges tudni — és tennivalókat, úgymint: a baromfitenyésztést, a sertés hizlalást, a tehenészetet, a kertészetet és gyümölcskezelést. Ezenkívül pedig a főzést, mosást, vasalást.

A felügyeletet pedig — azt hisszük, — hogy a nőegyletek gyakorolhatnák legjobban. Valamiképpen ők gondoskodnának a tanfolyamot elvégzett leányok elhelyezéséről is. A siker elmaradhatatlan. Erre nézve csak azt hozzuk föl, hogy a hat évvel ezelőtt magalakított téli tanfolyamu földműves iskolákat alig látogatta néhány fiatalember. Az 1900-ik esztendő telében pedig a látogatók száma már kétezeröttszázra rugott.

Aztán meg ott vannak a falusi ismétlődő iskolákból átalakított gazdasági iskolák, amelyeknek száma ma már ezeröttszáz . . . Csak a kezdet lesz nehéz. A többi magától jön.

Igenis: a vallás és közoktatásügyi miniszter ur szíves figyelmébe ajánljuk e sorokat. Ha megtudta alakítani a leánygymnáziumot (amelyre pedig nincs olyan szükség) alakítsa meg a földműves-iskolát is, a földműves leányok számára. Erre nagyobb szükség van, mint a leánygymnáziumokra. Mert hiszen, *igazi, magyar gazdasszonyok* — a földműves osztályban — csakis a földműves leányiskolákból fognak annak idején ki-kerülni

Sárvári.

A kazárok.

Az Ugron-párt aranytollu képviselője, *Bartha Miklós*, erdélyi lapjában, az „*Ellenzék*“-ben, egy cikksorozatot közöl. A cikksorozat megérdemli hogy egész Magyarország katolikus népe megismerje.

Az eddig megjelentekből közöljük a legérdekesebb fejezetet, melynek címe: „A kazárok“. Ime:

„Zsidó mindig volt és mindig lesz: mindenütt volt és mindenütt lesz. Ég alatt és földszinön. Nem jártam olyan vidéken, olyan országban, ahol zsidó ne

lett volna. Havasok ormán, tengerek partján, bányák mélyében, — ahol munka van, munka nincs, oltalmazott helyen és veszélyes ponton, békében és háboruban, szántóföldön és gyárban, üzletekben és zsákhordásnál a kikötőkben — mindennütt van zsidó.

De kazár nincs mindenütt. Kazár név alatt lengyelzsidót értek. Ezen általános nevet azért nem használom, mert a szerencsétlen lengyel nemzetet kimélni akarom, hogy neve ilyen összeköttetésben szerepeljen. És nem használom azért se, mert a zsidó szó vallásfelekezeti fogalom. Már pedig óvakodni akarok annak a vádnak még a színétől is, mintha vallásfelekezeti, szempontok vezetnék.

Valamiképpen azt se tűröm, hogy bárki is holmi vallási türelmetlenséget lásson soraimban. Eppen ezért nem is használom a zsidó szót, azon nép megnevezésénél, melyről írok. Még a látszatát is kerülni óhajtom annak, mintha általánosítani akarnék. Megkülönböztetem a kazárt, aki idegen a zsidótól, aki magyar és nem a zsidókról írok, hanem a kazárokról. Teszem pedig ezt, nem a szépitgetés, hanem az igazság okából. A szépitgetés úgy se tartozik se jó, se rossz szokásaim közé.

Ezzel szemben a zsidóktól megkivánom, hogy ők se általánosítsanak. A kazárok dolgából ne csináljanak zsidó-kérdést. Ne védjék a bünt, ha azt vallásfelekezetük valamelyik tagja követte el. Kancsal szemekkel ne nézzék azt a ténykedést, mely benszülőtteket akar kiragadni az idegen kazárok karmából.

Felvidékünkre 1868-ban kezdtek a kazárok beözönlenni. Azelőtt is szállingóztak, jöttek, mentek, meg is telepedtek. Egy öreg kazár, akit elvagyonosodása következtében „báró“-nak keresztelt el Zugó község vidéke, így szólott hozzám:

— Mi is benszülőttek vagyunk; Magyarország polgárai. Az állami védelmét mi is megérdemeltük.

— Mikor telepedett meg itt? — kérdezem.

— Én? Én itt születtem: apám is itt született nagyapám is.

— Van-e erről anyakönyvi bizonyíték?

— Az nincs. De jöjjön velem az ur a zsidó temetőbe; ott megmutatom a sírköveket. Érnek azok annyit, mint az irás.

Ez a bizonyíték csakugyan erős. Aki a sírokat szólítja tanúságtételre, az már — gondolám — össze van növe ezzel a földdel, e földnek nagy és nemes érdekeivel. A főlebredt rokonszenv nem palástolható érzésével kérdeztem:

— Hány holdja van a haza földjéből?

— Kevé. Csak éppen anyyi, amennyit kénytelen voltam átvenni bukott adósaimtól.

— Licitáción?

— Igen.

— Nem ingerelte semmi arra, hogy földet vásároljon, szabad kézből?

— Mi ingerelt volna? A föld rossz üzlet. Nagy helyen kell dolgozni kis haszonért. Aztán megköti az

embert egy helyben. Pénzemmél, kocsmámmal, boltommal odamehetek, ahová akarok. A földet sem kocsira nem rakhatom, sem a hátamra nem vehetem.

— Hány ökörfogatot tart?

— Csak lovat tartok, azzal fuvarozom a szeszt és egyéb árut.

— Azzal is szánt?

— Nem szántok, nem gazdalkodom. Földjeimet haszonbérbe és részibe adom a parasztnak. Nem érdemes itt a földdel kinlódni.

A főlebredt rokonszenv elpárolgott. Beszélgetésünk németül folyt. Én törtem a nyelvet, ő rontotta. Végre magyarul szólottam hozzá.

— Nem tudok magyarul.

— Volt-e katona?

— Abban az időben nem vették azt olyan szigorúan. Csak a vigyázatlanokat sorozták be.

— Hány éves?

— Hetvennégy.

— Ötvenkét év előtt éppen huszonkettő volt. Akkor csak szolgált a honvédségnél?

— Nem szolgáltam. Katona csak úgy lesz az ember, ha muszáj. Mi akkor itt, a verecke szorosban, mindnyájan szállítással foglalkoztunk.

— A muszkák részére?

— Igen.

— Jól fizettek?

— Meghiszem azt! Olyan briliáns üzleteket soha sem csináltunk.

Nem folytattam tovább. Amit kerestem: a hazafias érzésnek legkisebb nyomát sem fődözhettem föl. Ennek mindegy. Orosz, vagy osztrák uralom, magyar alkotmányosság — mindegy. Lelkivilágába nincs bekapcsolódva a Haza fogalma.

Hetvennégy évet töltött el, anélkül, hogy szive egyetlenegyszer is megdobbant volna azért a hazáért, amelyben született, ahol élt, vagyont gyűjtött, oltalmat nyert.

Szakálla megnőtt, meg is őszült, teste elhízott, zsebe megtelt. Gyermekait kiházásította, unokáit felnevelte, vidékét kizsarlo. Fináncnak, zsandárnak, bíróságnak nem vétett. Hatósággal pörbe nem szállott. Űzte a szesz-csempészetet az áruuzsorát, a pénzuzsorát, a gabonauzсорát és a feles marhauzсорát. Így élt.

A többi is így él. Nem tanul, nem művelődik, nem mosdik. Csinálja az üzletet éjjel nappal. Esküszik hamisan. Sokszor gyújtogat. Megcsonkítja ellensége barmát. Vádaskodik alaptalanul. Veszteget, ahol lehet. Korrumpál mindenütt. Pénteken este gyertyát gyújt és megfürdik a rituális lében. Hangosan imádkozik és némán esal. A földről lenyuzza a termőréteget, a népről a bőrt.

Szapura, mint a bogár. Élelmes, mint a veréb. Pusztit, mint a patkány.

A hegyvidéki népet úgy támadta meg a kazár,

mint a sötét, félelmes és undorító légytömeg a megsebzett és elhagyatott állatot...

Ime az ország egyik legnagyobb politikusi férfia így ír azokról, akik megvetve lábukat ennek az országnak a földjén, maholnap parancsolóinkká, urainkká lesznek. Akik nem szántanak, nem vetnek — hanem igenis *aratnak*. Aratják a szegény ember véres verejtékével megdolgozott földjét.

Ilyenek a kazárok!

Heti naptár Febr. 3. Balázs p. Febr. 4. Veronika, Febr. 5. Agáta, Febr. 6. Dorottya, Febr. 7. Romuald, Febr. 8. M. János, Febr. 9. Apollónia.

Egy főherceg a munkásokért. Kevés nagy ar van széles Magyarországon, akik a földművesosztály sorsát olyan figyelemmel kísérik, mint **József kir.** főherceg Ő Fensége. Alig lett törvénynyé a *gazdasági munkások segélypénztára*, (amelyről jövő számunkban bőven meg fogunk emlékezni) már is a legmagyarabb főherceg sietett a segélypénztárba alapító tagul belépni. Ebben az igazi, magyaros dologban ugyanis a nagylelkű főherceg a következő levelet intézte a földművelésügyi miniszterhez:

Nagyméltóságu Miniszter Uram!

Azon sok üdvös intézkedések között, melyeket Nagyméltóságod hazánk gazdaságának felvirágoztatására oly fáradhatatlan buzgósággal létrehozott, a most törvényhozásilag életbeléptetett „országos gazdasági munkás- és eselédsegélypénztár” egyike a legéletbevágóbbnak és alapítása bizony áldásteljes lesz.

Mivel legbensőbb meggyőződésem, hogy ez által hazánk népének egy kiváló munkásrésze jólétnek és boldogságának alapja letétetett, elrendelem központi uradalmi igazgatóságomnak, hogy nevémben e célra 5000 koronás alapítványt tegyen.

Magamat Nagyméltóságod kedves emlékébe ajánlva maradok,

Fiumében, 1901. január 13-án,

őszinte tisztelője:

József főherceg s. k.

Február 2. Ma — február hó 2-án — ünnepli a keresztény katolikus egyház Gyertyaszentelő Boldogasszony napját, a Boldogságos Szűz tiszteletére, megemlékezvén arról, hogy Szűz Mária a kisdéd Jézust születése után a 40-ik napon mutatta be a jeruzsálemi templomban. Ez a nap rendszeren február másodikára esik. Gyertyaszentelő Boldogasszony napján gyertyákat szentel az egyház és azokkal körmenetet tart. Eme ünnepet I. Geláz pápa még az ötödik században rendelte. (Az ujszülöttnek a templomban való bemutatása sok helyen szokás. Így nálunk is, s ezt „egyháztól való

kimenés”-nek hívják, amikor az édes anya alig két hónapos gyermekével először is — mielőtt bárhova menne — az Isten házában jelenik meg.)

Gyertyaszentelő Boldogasszony napján küldjünk fel édes dalt a mi Anyánkhoz, buzgóan énekelvén:

„Máriát dicsérje lelkünk,
Máriát dicsérje szánk,
Ő, ki által Isten anyyi
Szent malasztot hinté ránk.”

Rudolf. Boldog emlékü trónörökösünk — néhai Rudolf főherceg — halálának szerdán, múlt hó 30-án volt tizenkét esztendő évfordulója. Ezen a napon — mint minden évben — a győri 19-ik (jelenleg Ferenc Ferdinánd trónörökös tulajdonát képező) gyalogezredtől — melynek Rudolf trónörökös haláláig tulajdonosa volt — küldöttség ment Bécsbe és részt vett a Hofburgban tartott gyászistentiszteleten.

Lövés a templomban. Mocsirda, torontálmegyei községben vasárnap óriás izgalmat kelő esemény történt a templomban. Míg a hívek ajtatoskodtak és nyönyörködtek a szent szoboroknál, amelyeket a pápa meg a dászkal felváltva zengettek, hirtelen elkurjantotta magát valaki:

— Ennyit ér a szentetek — ni!

A következő pillanatban lövés dördült el. A lövés a templom legszebb ékes-égét, egy Szent-Györgyöt ábrázoló képet érte homlokán. A golyó a pápa feje fölött furódott a szentképbe. Szörnyű zavar keletkezett a merénylet után. A megbotránkozott hívők megröghanták a lövöldöző Goldis Petrut, kiesavarták a kezéből a pisztolyt, majd aztán guzsba kötözve a dühös férfiut, a község házára vitték. Itt, mikor a csendörök vették vallatóra, a dühöngő lecsitult és kijelentette, hogy tettét ittas állapotban követte el. Mindamellet napokig nem merték az utcára kiengedni, mert a feldühödött nép aligha szét nem tépte volna. A büntető eljárás megindult a templomi lövöldöző ellen.

A székesfőváros lakossága. A népszámlálás hatalmas munkája be van fejezve. A legtöbb nagyobb város örvendetes szaporodást jelent. Természetes, hogy a szaporodás a magyar székesfővárosban érte el tetőpontját. Most, tíz esztendeje, Budapesten volt 506 ezer 384 lélek. Ma pedig — tíz évre reá — 729 ezer 383, vagyis a szaporodás tíz év alatt: 222 ezer 999 lélek. Ebből a számból pedig — minden prófétai tehetség nélkül — előre és biztosan meg lehet mondani, hogy mához tíz esztendőre Magyarország fővárosa az *egy milliós világvárosok* sorába jut.

Százhuszezer forintos biblia. Bizony ez sok pénz. Pedig ennyit adtak egy német fordítású, de ezer éves bibliáért Londonban. A drága kötetű bibliát — mely mind a négy evangéliumot tartalmazza s mely Ashburnham gróf tulajdona volt, — egy amerikai szenvedélyes régiséggyűjtő vette meg.

A vonat alá vetette magát Magy-Kőrösön, január 24-én Toth Antal nevű szücssegéd. Az öngyilkosság este 7 óra tájban történt s a hullát már teljesen összeroncsolt állapotban — a váltóór vette észre. A holttest zsebében levél volt, amelyben az öngyilkos megnevezi magát, de tettének okát nem adja.

Harang Károly szerencséje. Ritka emberfiát éri az a szerencse, ami érte egyik atyáncfiát, Harang Károlyt. Amerikában, Ansonia kis községben, egy Plumb nevű ottani telepítvényesnek (farmernek) volt egy Mary nevű leánya, aki szép is volt, jó is volt, jókora hozománya is volt, de még sem tudott férjhez menni. Ennek pedig az

volt az oka, hogy Mary kisasszony tiz font híján háromszáz fontot nyom. Az apa ekkor megduplázta a hozományt. Erre jelentkeztek hárman is. Az apa és a leánya a három völegényjelölt közül Harang Károly honfitársunkat választotta, mert ő volt a legesinosabb. Harang Károlyval az egész család nagyon meg van elégedve és az öreg farmer igen erősködik, hogy, ha a Karcsi jól fogja magát viselni, még egy jókora darab földet is kap a hozományhoz.

Aki „meggyilkolta“ az angol királynőt. Egy 25—26 éves, tisztességes öltözött fiatal ember állított be a mult héten a duna-abonyi szolgabíróshoz. Izgatott, zavaros volt a tekintete, ami föl is tűnt. Mikor megkérdezték tőle, hogy mit akar, így felelt:

— Be akarom vallani szörnyű bűnömet, nem hagy békét a lelkiismeretem.

A szolgabírósnál álmélkodva bámultak a tisztességes kinézésű fiatal emberre s amikor megkérdezték, mi az a szörnyű bűne, izgatottan válaszolt:

— *Én öltem meg az angol királynőt.* Gyűlölöm, mert a burokat elnyomta. Itt vagyok, kötözzenek meg.

A hivatalban e különös nyilatkozat után tisztában voltak azzal, hogy a szerencsétlen fiatal ember elmeháborodott. Hosszas faggatás után nagysokára sikerült is a szerencsétlentől a nevét megtudni — *Horvátics* Imrénnek hívják — mire a szolgabíróshoz a debreceni rendőrséget kereste meg, mely a szerencsétlen hozzátartozóit értesítette a szomorú esetről.

A regény áldozata. A betű öl. Már illik tudni olyan betű, amelyik tele van rejtett maszlaggal, méreggel. Ilyen bötük hemzsegnek az ugynevezett ponyván árult rémregényekben. A rémregények, melyek egyszerűen arra a célra készülnek, hogy aki egy füzetet elolvasott belőlük, többé el ne engedjen egy folytatást se. Csupa méreg minden fejezet — és mennyi gyilkosság! A szegényesű embert mindez roppant mód érdekli s az se ritka eset, hogy egy ilyen irodalmi mű tömegesen követeli meg magának az emberáldozatot. Belegabalyodik a szerencsétlen agy a rémtörténetbe. Ez történt meg a napokban egy bajai szabólegénnyel is. Egy rémregényben a t olvasta, hogy a hős éhalálal pusztítja el családját. Elhatározta tehát, hogy ő is így cselekszik. Szomonyai Istvánnak hívják a szerencsétlent. Magukrazárta az ajtót. Aztán elhatározta, hogy a legkisebb gyermekét megsüti. Összekötözte és a takaréktűzhelyre tette a gyermeket, aztán alá is gyujtott. A gyerek iszonyu visítására rátörtek a családra az ajtót s a fiút még megmentették. A regény áldozatát a városi kórházba szállították ideiglenesen, addig is, míg helyet szereznek neki valamelyik országos elmeógyógyító intézetben.

Feleség után a férj. *Déván,* e hó 20-án délután 3 órakor temették el *Borbáth* Józsefné, szül. *Ivuly* Agnes uriaszonyt s mire a gyásznap szétoszlott s alig hangzott el a gyászos cirkumdederunt, meghalt a férj is, a 64 esztendő *Borbáth* József. Felesége után való bänkódása vitte a sírba.

A zimonyi vérfürdő. Irtóztató esemény történt a mult héten Zimonyban. Egy emberbe oltott fenevad egy hattagu családot gyilkolt le, s azután megszökött. Most keresik mindenfelé s azt hiszik, hogy el fogják csipni. A fenevad nem fogja elkerülni a megérdemlett bitófát. Néhány nap előtt ugyanis letartóztattak Belgrád környékén egy gyanus embert, aki Magyarországból szökött át a Dunán. *Maricsnak* hívják. Csakhamar kiderült, hogy súlyos bűn terheli a lelkét. Alapos gyanu merült fel ellene, hogy Deésen egy öt tagból

álló családot lemészárolt, s azután kirabolta. *Maricsot* fogásban tartották a zimonyi járásbíróshoz épületében. *Marics* szombatról vasárnapra virradó éjjel ismét szörnyű vérengzést követett el. Midőn ugyanis *Pavics* börtönmester a cellájába lépett, azt egy vasdarabbal úgy föbe ütötte, hogy a börtönmester halva rogyott össze. Azután a börtönmester lakásába tört be, annak nejét, három gyermekét és egy felnőtt leányt, aki vendégségben volt a börtönőr családjánál, meggyilkolta. Ezután a kulcsokat magához véve, megszökött. A rendőrség eddigi fáradsága sikertelen maradt, a gyilkost még nem tudták kézrekeríteni.

Az Örökimádás II. évfolyamának, *január* havi füzete megjelent. A jelen füzet a következő jeles dolgozatokat tartalmazza: *Uj század küszöbén.* — Az édes Jézus az ő szegény templomaiban. — Dalolva. — Utmutatás az oltáregyesületi igazgatók számára. — Jelképek. — Oltáregyesületi ügyek: 1. Felhívás az „Örökimádás“ pártolására. 2. Nagylelkű adomány az Oltáregyesület céljaira. 3. Választmányi gyűlés. 4. Befolyt pénzék nyugtázása. 2. Tárgyak lajstroma. — Elmélkedés a legfőbb szentségről. — A szentmisehallgatás gyümölcsei. — Irodalom. — Elhunytak. — Hirdetések.

Emlékezés anyámra.

*Merjem-e a mély gyászt zenegeni dalomban,
Mit csak a szív érez igaz fájdalomban.
Kiontsem-e búmat epedő panaszába,
Hogy enyhüljön lelkem? Mi haszna, mi
[haszna?*

*Itt maradj a bánat, keblemben a sírig,
S ha poromat egykor oda elkeserik,
Csak ez egy pár íge hangozzék felette:
Itt nyugszik ki anyját tisztelte, szerette.*

*Akinek emlőjén tesledezett éltünk,
Aki földlődozott éjszakákat értünk,
Aki a szívünkbe — mint viaszba — nyomta —
A nemest, a szépet még kora ifjonta:*

*Aki a kezünkkel kulcsolta imára,
Mutatva a mennynek csillag-táborára,
Ki akkor is szeret, ha rá méltó nem vagy,
S szeret akkor is, ha egész világ elhagy:*

*Aki örömdobban s búdban együtt érez,
Aki — hogyha sír föld — még akkor is édes,
S orangyalként kísér bűcs-édes képe:
Áldott, százszer áldott az anya emléke...*

... Hála közt siratlak én is, anyám, léged,
Emléked úgy őrzöm, mint az oltárképet.
S bár a sírod ott van, a messze távolba,
Mégis ráborulok most a te sírodra:
Áldás a nevedre,
Béke a porodra!

István diák.

Juliska haragszik.

(Rajz a népeletből.)

Irta: Jolosvai Sándor.

Ifju Sári Mihály maga se tudja, hogy mi lehet az oka annak, hogy éppen a fehér, dermesztő időben miért jut napjában ötször is eszébe a nyár? De nem is éppen a nyár, hanem az aratás. Vagy talán az se annyira, mint inkább a Julesa, aki az ő sorjában volt a marokszedő.

Igen, ezért jut eszébe annyiszor az elmúlt nyár. Amint kezébe veszi az egyik gereblyét, amelyik a sok használatban elvesztette három fogát és javítgatni kezdi, eszébe jut, hogy hátha ez a gereblye volt a Julisé? És ilyenkor minden gondolata a Juliskáé volt. Maga elé varázsolta képzelete a kedves leányzót.

Mintha ott lett volna előtte. Mintha mélyen bele nézett volna a lánynak bogárszemeibe. Szerette volna magához vonni s már szinte érezte pihegő keble leheltét amikor valaki hátulról, hirtelen befogja szemeit.

Mihály úgy érezte, hogy a más világon van. Kezdetben csak türte, türte a tréfát, de aztán mérgesen felkiált:

— Pista ne izélj, mert istenecsese — mögváglok!

Bizonyára abban a hiszemben volt, hogy Pista öcsese a tréfálkozó. Pedig dehogy is volt a Pista. Mihály szereti az öcsesét, de aki vele tréfát üz, az annál is szeretetreméltóbb. Mert aki a Mihály szemeit befogta, az nem más, mint a Köles Julcsa.

Elképzelhető hát, hogy amikor Mihály szeme napvilágot kap, micsoda örömben volt.

Színről-szinre látta azt, akit legjobban szeret. De amint felkel, hogy megrázza egy kisé a lányt, a tréfaért, ismét egyedül volt: Julesa kiugrott a kamrából. Mihály pedig utána vetette magát. Kétszer háromszor is körül futották a tágas udvart, egymást kerülgetve, míg végre Mihály annyira belelépett egy hóval telt gödörbe, hogy elvágódott egész testével. Mire föltápáskodott: a Julisnak se hire, se hamva nem volt.

Szomoruan besompolygott a kamrába, hol lerázta magáról a havat, aztán folytatta a gereblye javítást. Kissé bántotta az eset. És amint eltöprenkedik, ismét elsötétedik előtte a világ. Megintlen befogta valaki a szemeit.

— No, de most nem szaladsz el — gondolta magában s azzal olyan erősen megragadja a tréfálkozó kezét, hogy szinte nyekkent belé. Azt hitte, hogy a Julis évődik ismét. De nem az volt. Amint Mihály lerántotta szemeiről a két erős tenyeret, ott állott előtte a Pista.

— Az árgyilusodat — mondja mérgesen Mihály. Pista látja, hogy a bátyja bosszankodik valami fölött, azért hát engesztelni próbálja.

— Tudod-e bátya, hogy a Julis itt van?

— Hol? te? Erre már földerült egy kisé Mihály ábrázatja.

— Benn van az édesanyánknál.

— Öccse, akkor te itt maradsz velem az ajtóban. Mőgijeszszük a Julist egy kicsit.

És csendességben meghuzódtak kívül, az ajtóban. Még a lélekzetüket is visszafojtották. Mihály kis idő mulván hevesen integet a Pistának, ami azt jelenti, hogy: résen álljom!

Belülről léptek hallatszanak. S amint a léptek már egészen a küszöbön voltak, Mihály és Pista egyszeriben rávetették magukat a kijövőre, ki legalább is azt hitte az első pillanatban, hogy vakmerő rablókkal van dolga, pedig hát megfordulva áll, ő a rabja megtámadóinak, mert, aki kifelé igyekezett az ajtón, nem a Julis, hanem az ajtónállók édes anyja volt.

— Ejnye, hogy a fránya vigyen el bennetek. Majd elhültem ijeteemben, — mondja a jó Sári asszony.

— Jaj, asszonyanyánk, azt hittük, hogy a Julis gyütt kifelé. Megakartuk egy kicsit tréfálni.

— Nem találtok ennél bolondabb tréfát?

— Ne haragudjék, édős anyám, hanem inkább mondja meg azt, hogy a Julis hova tűnt?

— Ez elébb ment el. Talán a kamrába nyíló ajtón surrant ki, hogy nem láttátok. Aszonta, hogy menjünk át estére az apjukkal, egy kis dísznóságra. Ti is átgöhhettek

A két fiu örült a meghívásnak. Pista inkább a kásashurkának, Mihály pedig a Julisnak.

— Jaj, de jó lesz a hurka — gondolta a Pista.

— Jaj, de jó lesz a Julesa csókja — gondolta ugyanakkor a Miska.

Ilyenkor hamar esteledik, de a két legénynek olyan hosszú volt a várakozás, olyan lassan multak az órák, mint a katona-idő.

Már sötét este volt. Sári Mihály, meg a Pista utra keltek, de csak a szomszéd utcába. Pista ment elül, az vitte a lámpást. Az öreg Sári Mihálynak kéréses marka hatalmas durungot szorongatott. Csak a Mihály gyerek ment pusztá kézzel; nem volt nála semmi. De volt mégis valamije, ami rettentő bátorrá teszi még a gyáva lelket is, amely irtózik a lámpás világtól is... s ez az ő foró szerelme. Ezt mindig magával vitte. Most is nála van. Neki ez több világot nyújt, mint a Pista rozoga lámpája.

Oda is értek a Juliskáékhoz. A kis ablakból világság szűrődött kifelé, hosszas sávot vonva a hóba taposott keskeny utra.

Mihály bezörgetett az öklivel s az ablakban megjelent a pajkos Julis alakja, ki örömmel nyitott eztán ajtót.

A pitvarban a nyílt tűz is, meg a vályogból épített tüzhely is le volt foglalva. Az egyik helyen a hur-

kának szánt tüdő, máj, vese főtt, a másikon pedig vigan pittegett-pattogott a disznó-karaj.

A Pista gyerek meg volt elégedve az eddig látottakkal.

Csak a Mihály nem találta helyét, vagyis a Julist. A pajkos lány ismét megugrott.

Már jó ideje folyt a beszéd s a Julis csak nem került elő. Mihályt ez végképp elkészerítette. Amugy se volt beszédes s most éppenséggel olyan néma lett, mint a hattyu.

Az öreg (nem is olyan öreg) Köles bácsi ezt észrevette s meg is kísérle kipuhatolni a gyerek csüggedségét.

— No, Misi, mi a baj?

— Csak busulok egy kicsit.

— Talán bizony összekülönböztél a Julissal? — faggatja Köles bácsi a Mihályt.

— Persze, hogy az, mondja rá Pista.

— No ezen segítünk — mondja a bácsi s egyuttal beszélitja a Julis lányát.

Julis vonakodva, pirulva besompolyog, mint a tejfölnyalogatáson élt cica.

— Hát mondsza, lány, mi a bajod a Miskával, mi?

Juliska ötöl-hatol, szólni nem mer s csak néha néha vet egy-egy neheztelő pillantást az ártatlan Mihályra. Végre a sok faggatásra megszólal:

— Van már Mihálynak más, akit jobban szeret.

Mihály erre a beszédre olyan vörös lett, mint a szegedi paprika.

— S ki az, hadd hallom a nevét? — mondja Mihály szenvedélyes hangon.

— Azt bizony nem tudom, de láttam, amint összebujt a fejeddel.

Erre már azt se tudta Mihály, hogy hol a feje. Nem is jutott szóhoz a dühtől; elfordult a méltatlanul vádaskodó lánytól.

Erre aztán Köles bácsi is kivette pipáját szája szögletéből, a füstöt oldalvást bocsátva s az ügy komolyságához méltóan, beleszólt ő is a kemény beszédbe.

— Hát hol és mikor láttad a Mihályt valakivel összebujni?

Juliska majdnem ríva mondta, hogy:

— Tegnap este az alsó hidnál, láttam, amikor egy fejrénppel beszélgetett. Oszt mög is csókolta.

Erre Mihály felkapja fejét és össze-vissza hányja lelkében a tegnap este emlékeit. De akár mint is erőlködött, nem talált azok közt olyas valamit, amiért csak egy feddő szót is eltűrhetett volna. Félig magában, félig hallhatón beszél:

— Tegnap este? Kilenc óra tájban? Hm! Hm! Istenbizony! csakugyan beszéltem valakivel összebujva.

... Persze, hogy beszéltem! Hogy az ördög vigye el! Csak most jut az eszömbe. Igenis, fejrénp vót, akivel beszéltem. Persze, hogy az. Oszt' hangosan köllött beszélöm, mert egy kicsit süket az a fejrénp! Oszt'

— no, mit tagadjam — mög is csókoltam. Mög. Persze, Igaza van Julisnak. Csakhogy az a fejrénp az — öreganyám vót.

Erre már olyan hangos nevetésre fakadtak a jelenlevők, hogy a Pista se volt képes a szájába dugott hurkát tisztességgel lenyelni; a nevetést nem tudván visszafojtani, a hurkát azon mód, ahogy bevette, ki is fujatta véle a — brühahaha!

Mihálynak öreganyja tudvalevőleg még mindig elég fürge, és takaros külsejű. Olyan, mint egy tüzről pattant menyecske s már sok legény nézte *messziről* leányzónak. Ez az oka, hogy Julis is tévedett.

De most aztán Julison volt a sor, hogy Mihályt megbékítse. Kérte is őt szép szóval, hogy ne nehezteljen.

Mikor pedig Juliska pödörgetni kezdte a haragos Mihály sörkedező bajuszát — hát akkor Mihály arc-lata is fölengesztelődött, mint a befagyot szobaabfak, amikor befütének. Aztán ott, iziben-nyomban, akkorát cuppantott a Julis tulipiros orcájának jobbik felére, hogy ott künn, a konyhában okvetetlenkedő Jóska kisbéres, ijedtében elkiáltotta magát, hogy:

— A gazduramnál alighanem — lüttek.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Merénylet a spanyol király ellen.

Amint mult számunkban is jeleztük, Spanyolországban nem tiszta a levegő, az emberek nincsenek a helyzettel megelégedve. Erre vall az a legutóbbi merénylet, amelyet a fiatal XIII-ik Alfonz spanyol király élete ellen elkövettek. A merényletről a következőket írhatjuk:

Mária Krisztina anyakirályné néhány hét óta a Madrid közelében levő *Case de Compoan* lakik s minden idejét gyermekei nevelésének szenteli.

Néhány nap óta a gyönyörű időt arra használta föl, hogy gyermekeivel nagyobb sétát tett, hol gyalog, hol lóháton és néha csónakon is. Mult kedden is csónak- kirándulást tett gyermekeivel a kastély parkjában levő nagy tavon. Körülbelül negyedóra hosszáig csónakázhattak, amikor egyszerre a park mentén levő sűrű fák között gyanus neszt hallottak, s úgy rémlett nekik, mintha valaki sietve közeledett volna. Még mielőtt azonban a neszről tájékozhatták volna magukat, egyszerre gyorsan egymásután két, vagy három puskalövés dördült el. Egyik golyó a csónak oldalába furódott. Ugy látszik, hogy a golyók a királynak voltak szánva, mert közvetlenül mellette sivitottak el. A fiatal király egy pillanatra elsápadt, de csakhamar visszanyerte lélek-jelenlétét s anyja kérdésére, hogy nem lett-e valami baja, sietett őt megnyugtani s rámutatott arra a helyre, ahol a golyó a csónakba furódott.

Krisztina anyakirályné a merénylet hatása al

megbetegedett, a merénylet óta legbizalmasabb embe-
rein kívül senkire fogad. A kormány és a hatóságok
minden lehetőt elkövetnek, hogy a merénylet elfogják,
de még azzal sínesenek tisztában, hogy a merénylet
karlista, vagy pedig anarkista volt-e?

Németalföld nagy örömben uszik. Vilma királynő
ugyanis február 7-ikére tüzte ki menyegzőjét Albert szász
weimari herceggel. A királynő alávetette magát a házasság
törvényes kihirdetésnek, amely már mult vasárnap meg-
történt. E hóban tehát Európa bájos leány-királynője főveszi
a pártját, nagy öröme a németalföldieknek.

Angolország. Ma — február 2-án — temetik az ango-
lok meghalt királynőjét, Viktóriát. Az Osbornei kastélyból
tegnap szállították át a holttestet *Windsorba*, az angol kirá-
lyok temetkezési helyére, ahol a *tagmorai* kriptába helyezik
örök nyugalomra. A holttest 3 koporsóban nyugszik:
a külső tölgyfából van, aranylakkal, a középső ölből, a
belső cédrusfából. A temetésen igen sok fejedelmi személy-
ség vesz részt. Többek között királyunkat a trónörökös fogja
képviseelni, — továbbá, maga Vilmos német császár, s a né-
met trónörökös, az aostai herceg Károly, Portugália királya,
Frigyes dán trónörökös, György, görög alkirály, a francia
köztársaság elnökét Chabant, Vilma, hollandia királynőjét
pedig *Damontan* gróf képviselik. Az az intézkedés, hogy a
gyászmenet Londont érintse, az új királytól, VII. Edvártól
származik, aki azt az óhajást fejezte ki, hogy Anglia fővá-
rosának ilyen módon adjanak alkalmat arra, hogy a teme-
tésen részt vegyen.

Az új király — mint már mult ízben is jeleztük —
trónját elfoglalta s hűséget esküdt a parlamentnek, valamint
ez is letette a hűség-escüt az új királynak.

A búr-angol háború dolgában egy új dolog van ké-
szülőben, ami az angolokra nézve nagyon is veszedelmes lehet.
Ez pedig a burokkal rokon népek — az ugynevezett afri-
kandereknek és a buroknak egyesülése. Ebben az ügyben a be-
tegy Krüger elnököt Hágában két megbízott már föl is kereste.
Tudvalevő dolog pedig, hogy Angolország mennyire kifo-
gyott a katonáiból, s hogy a búr fegyvereket milyen siker
kíséri, s a mekkora elkedvetlenedés van az angolok részén,
ugyanakkora harcok és elszántság van a burok között.
És ha ehhez hozzávesszük a búroknak az afrikanderekkel
való egyesülését: hát ebből bizony nagy veszedelem szár-
mazhatik a büszke angol népre. Arról pedig, hogy Viktória
utóda, VII. Edvárd király, a harcot beszüntesse — egyelőre
szó sincs. Mert az új király a néphez intézett kiáltványában
azt mondotta: hogy ő dicső édes anyja nyomdokait fogja
követni.

A kínai bonyodalom. Az angol királynő halála hát-
térbe szorított a világon minden eseményt. Az öt világrész-
ben csak egy hírt adtak tovább: hogy Viktória meghalt.
Az ő halála a kínai eseményeket szintén háttérbe szorította,
annyiban, amennyiben egy hét óta nevezetesebb dolog nem
történt ott, kivéve azt a körülményt, hogy most a követek
és a kínai biztosok Pekingben a béke részletes feltételeiről
tanácskoznak s most jutottak el a legelső s legnagyobb kér-
déshez: a *kártérítéshez*. Ez is eltart pár hétig s addig a
bonyodalom Kinában — mindig bonyolultabb lesz.

Olaszország mély gyászban van. Honfia, a világ egyik
legnagyobb zeneköltője, *Verdi* Giuseppe, ki olasz volt és sok
egyházi zenét is írt, január hó 28-án, 75 éves korában, Mila-
nóban elhunyt. Maga az olasz király is részvétet fejezte ki
Verdi halála fölött.

Nyilttér*

Vérgyógyítás (Hemopatia).

Új, kipróbált gyógymód. Kimaradhatatlan siker **kösz-
vény-, asthma., szív-, vese, gyomor-, bél- és hólyag-
bántalmaknál, ideg-, vér- és bőrbajoknál.** Biztos
védelem **szélhűdés,** korai vakság és **elmezavar** ellen.
Évente száz meg száz teljes gyógyulás még a legsulyo-
sabb és legrégebb bajoknál. E gyógymód feltalálója és
egyedüli képviselője

Dr. Kovács J. egyetemi orvostudor

rendel naponta intézetében **V., Váci-kő ut 18.** Házon kívüli
is kezel: meghívásra vidékre is megy

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a
Szerk.

Házi Tanácsadó.

Vizes lábbelik kezelése. Amint levettjük a
nedves lábbelit, töltsük tele száraz zabbal. A zab
ugyanis magába vevő rövid idő alatt a nedvességet,
megdagad s így megakadályozza a bőr összezsugoro-
dását s megkeményedését. Reggel aztán kiöntjük a
zabot egy kis zacskóba, melyet a kemence, vagy tűz-
hely közelébe akasztunk, hogy egy másik alkalommal
újra hasznát vegyünk. Minél szárazabb a zab, annál jobb
a hatása.

A selyemszalag kimosása. A selyemszalagot
marhaepével és szappannal esővizben mossuk ki, fényét
mézzel és tojásfehérjével adjuk meg, vagy pedig né-
hányszor sárgacukorral vegyített mézga-oldatban (gummi-
arabikum) huzzuk keresztül, aztán megszáritjuk s nem
igen forró vassal két iv papiros között kivasaljuk.

Patkány- és egérintőszert gyanánt ajánlható
a tengeri hagyma, mely gyógyszerárakban olcsón kap-
ható. Elkészítése a következő: Néhány szeletet vágunk
a hagymából és jó darabig zsirral, vagy vajjal főzzük.
A zsirt leöntjük és tányérokban — az egerek és
patkányok által látogatott helyekre — kirakjuk.

**Szembe hullott idegen tárgyak eltávolí-
tása** célszerűen eszközölhető egy, vagy két lenmag-
nak a szemhéjak alá való helyezése által. A magnak
a szem nedvessége által feloldott nyálkája az idegen
anyagot körülburkolja, mire ez könnyen kimosható.

A tojás korának meghatározása azon alap-
szik, hogy állás alatt folyton könnyebbé lesznek. E
célra 120 gr. konyhasót 1 liter vízben oldjunk fel s ezt
az oldatot használjuk. Oly tojás ugyanis, mely még
nincs egy napos, a fenékre száll le, — az egy napos
tojás a folyadékban uszva marad, — míg idősebb tojá-
sok a víz felszínén maradnak.

Erős hányást megszüntetünk, ha a hát
alsó gerincére meglehetősen mennyiségben jeget alkal-
mazunk, a hányás ez esetben azonnal megszűnik.
Hidegvízzel való másások is jó szolgálatot tesznek ilyen
esetben.

Árnyékszékék szagtalanítása. Veszünk egy és fél kiló vasvitriolt s ezt 10 liter meleg vízben feloldjuk s ezt az oldatot az árnyékszékékbe öntjük. Ezt az eljárást időről-időre ismétljük. Ha még nyers karbolsavat teszünk az oldathoz, ez jelentékenyen fokozza a vasgálic hatását.

Fagyott föld felengesztelése. Hogy a téli hideg időben a fagyos föld fölásható legyen, fölásás előtt a hórétegre égetett mészdarabokat töltünk. Tíz-tizenöt óra múlva a föld annyira átmelegszik, hogy semmi nehézségbe se kerül a föld fölásása.

MAI KÉPÜNKHÖZ.

Galambos Péterné a vámoscsaládi Galambos Péter erdőörnek a felesége. Ott élnek az erdő sűrűjében, éppen a közepén. Velük vagyon az erdőör édes anyja is, özvegy Galambos Pálné. Ő végzi el a házi teendőket. Ő főz, mos. Öltözteti a kis Veront, dédelgeti, csucsujgtja az alig három éves kis Böskét. Mert hát ez így *muszáj*. Ebben a mostoha világban nem lehet az asszonynak, a feleségnek ölbe tenni a két kezét. Galambos Péter felesége nem is teszi ölbe. Bár a falu egy jó parittyá hajtásnyira van az erdőtől; Galambos Péternét a falubeliek megkeresik. Mert kitünő keze van. Kitanult varrónő. Most is varr, amikor az öregmama egy percre hozzáviszi a legaranyosabb Böskét, egy édes anyai csókra, vagy pedig, hogy a világ legédesebb táplálékából — az édes anyai tejből — megkínálja.

— Drága picikém! Aranyos babus m! Ide jössz anyádhoz? S Galambos Péterné — azt hisszük — pár percre tünákosába szurja tüjét — s ölbe veszi a kis Böskét — keblére táven fejceskáját. Galambos Péterné ekkor a világ legboldogabb asszonyának gondolja magát.

És az is.

MULATTATÓ.

Okos cigány.

S z a k á c s n é: No, cigány, mit eszel: turót-e, tepertót-e, vagy galuskát, kérdi a szakácsné a morétól.

C i g á n y: Nem bánom én nagyságos sakácsné ifi-asszony, ha esse keveri is, mint a disnóknak sokás.

A gonosz Baka Gergő.

A tolvajt nyomozó csendör megszólítja Baka Gergő szentivánfai baktert.

— Nem látott maga erre menni egy kőmivest, szürke kalappal, fekete nadrággal?

B a k a G e r g ő: Hogyae láttam volna? Bizony láttam. C s e n d ő r: És körülbelül mely időtájt volt az?

B a k a G e r g ő: (gondolkozva) Ha nem csalódom, azt hiszem, hogy lehetett már vagy négy hete, ha nem több.

Megelőzte.

Egy állatorvos így szól új segédéhez:

— Vegye ezt a csövet, töltsé meg ezzel a porral, dugja a beteg lónak a szájába és fujjon bele erősen a csöbe.

A segéd tíz perc múlva iszonyu savanyu arccal tért vissza.

— Nos, mi a baja? kérdezte a gazda.

— A ló megelőzött . . . ő fujt először . . . hogy az a menydörgős . . .

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. J. (Cseke) A pályaudvaron a vasútifőnök a nagyobb ur, a községházán meg a bíró. Nem tudja: Minden kakas a maga szemétdombján parancsol. — **M. J.** (Kis Keszi.) Manap az igazság nem elég. Ehez más is kell. Be is kell tudni bizonyítani, hogy igazsága van, mert enélkül, — nincs és nem lesz igazsága. — **H. F.** (Tengőd.) Négy osztályból erdészeti pályára, illetve erdészeti akademiára nem mehet. De erdőéri szakiskolára fölveszik az első gimnáziumból is. Ilyen van Görgény-Szt.-Imrén, Királyhalmán, Liptóújváron és Vadászerdőn. Egyébként ezt már ugyanezen a helyen megüzentük. **D. E.** (Dombóvár.) Igaza van: hogy a keresztény boltokat a hatóság azzal is nyomja s iparkodik megsemmisíteni, hogy tulmagas adóval rójják meg. Sok új keresztény boltos több adót fizet, mint a régi erős zsidóboltos. Ezt azonban nem kötelesek tűrni, mert csak a tiszta jövedelmet lehet adó alá vonni. Bátran kérheti a leszállítást adókönyvecskéi alapján. **Cs. J.** (Boldog) Kertészképző intézet van: Istvánfelken, Lőcsén és Pozsonyban. A felvételhez megkívánatik: 16 éves kor, erős testalkat, kifogástalan erkölcsi előélet és 4 elemi iskola végzése. Tehát kell: keresztlevél, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítvány. A tanfolyam 2 évig tart. Egy-egy tanfolyamra 8—8 növendéket vesznek föl, kik az intézet munkásainak tekintetnek, amiért az ellátást és lakást az intézettel ingyen kapják. Csekély díj ellenében azonban, magántanulók is részt vehetnek az oktatásban. A kérvényt az illető tanfolyam igazgatóságához kell benyújtani. **Sz. J.** (H. Vécse.) Jó lelkiismerettel ajánljuk a „Magyarország” című napilapot. Kiadóhivatala: Budapest, VI. Teréz körút 26. **D. M.** (F. Eör.) **A. J.** (Sárbogárd.) **Z. N.** (Kolozsvár.) **T. P.** (Sitke.) Az előfizetés rendben van. **O. P.** (Illava.) Igen: majd legközelebb a gyertya öntésről is megírjuk a receptet. Örülünk, hogy a Házi Tanácsadónknak hasznát veszik. **S. M.** (Csurog.) „Porsó” — ez két, azaz összetett szó: por és só. De **egy szó** legyen, ugymint: borsó, korszó, koporsó. Porsó-t így írjuk: **por-só** és nem „porsó.” Ezt már ön előtt **tizezren** kitalálták. Hanem azért csak folytassa, kedves Mihály bátyánk. Adja Isten, hogy ön találja ki. Ez nem „politika”, de **igaz dolog**. **K. S.** (Ugornya.) Az a szövetkezet két hét előtt fölözött. Oda tehát ne tessék fordulni.

Mai számunkból — a rendkívül érdekes cikke-lyek közlése folytán — több, rendes rovatunkat ki kellett hagynunk, amelyeket jövőben megtoldva fogunk pótolni.

Gabona- és termény-árak. (január 31-ig)

Termény-neme	50 kgm. ára		Termény-neme	50 kgm. ára	
	kor. fill.	kor. fill.		kor. fill.	kor. fill.
Árpa	7	7 40	Muhar	7 80	8 60
Buza	8 20	8 80	Bab tarka	6 80	7 40
Rozs	6 40	7 20	Bab fehér	8	8 80
Zab	6 40	7	Borsó	10 40	11 60
Tengeri	7 20	7 60	Lenese	14 60	15 80
Luczerna m.	38 50	46 90	Köles	16	16 20
Vörös löhere	54 40	55 80	Köles kása	14 60	15 20
Baltaczin	13 60	14 80			

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: SCHÖDL GYULA.

Gépészek vizsgájára előkészítő kézikönyv

a condensátoros compaund stabilgépről 400 kérdés és felelet 28 rajzzal 2 kor. 40 fill. Locomobilról és cséplőgépről külön 1 kor. 50 fill. Vas- és fém-esztergályosok kézikönyve az összes fajta kések rajzaival, különös tekintettel a csavarvágásra és annál való számításokra ára 2 kor.

MORVA REZSÖNÉL VII., Csánzó-u. 9.

Előkészítést a gépészeti vizsgára elfogadok.

A darnói tárgysorsjáték

jövödelme egy, Szűz Mária tiszteletére építendő plebániatemplom javára fog fordítani. Ugyanezen jövödelemből egy örökös szent mise-alapítvány is fog letéetni a jótékony cél előmozdítóért. A ki tehát darnói sorsjegyet vesz, annak része lesz a legszebb alamizsnában és évenként — holta után is — egy örökös szentmisében. Lehet-e pénzünket jobb és hasznosabb célra fordítanunk?

E sorsjáték a fenti ígéretekkel együtt az egyházi és világi hatóság, valamint a templomépítő bizottság ellenőrzése alatt áll.

A huzás 1901. december hó 15-ére halasztatott.

Főnyeremények: ezüst asztali készlet (2000 K), szobabutorzat (1000 K), aranyóra aranylánccal (300 K), stb. Lásd a játéktervet, melyet az alulírott hivatal bárkinék megküld. Ugyanott kaphatók sorsjegyek is.

Egy sorsjegy ára 1 korona.

Öt sorsjegy ajánlva és bérmentve 4 kor. 35 fillér. Öt sorsjegynél kevesebbet nem küldhetünk, ennyit többen együtt is megrendelhetnek. --- Tíz sorsjegy ára ajánlva és bérmentve 8 korona.

A huzási lajstromot minden megrendelő megkapja.

Darnó, (Mosonymegye.)

A plébni hivatal.

A világ legelső és legnagyobb kaszagyára, mely minden kiállításon kitüntette lett, mely a múlt évi londoni kiállításon is **nagy aranyérmét és diszoklevelet nyert**

A „Sohr Szent-Antal“ kaszagyár,

melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője

SOHR JÓZSEF Somogy-Szill.

100 koronát fizet annak, aki egy más gyárból egy más „Sohr Szent-Antal“ ezüst aczél kaszát tud előmutatni.

200 koronát fizet annak, aki ezen kaszák közül 100 drb kasza közül

5 darab rosszat tud előmutatni.

Aki teljesen megbítható, jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát **senkitől ne vásároljon és ne rendeljen**, míg a fenti hírneves cégtől egy képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinék ingyen és bérmentve küld. A „Szent-Antal“-kaszagyár minden kaszáért minden tekintetben jótállást vállal és a meg nem felelőt (tapasztalatból tudjuk, hogy 1000 közt sines egy rossz) díjmentesen egy új kaszáért kicseréli, öt darab rendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, tíz darabnál a postaköltséget is fizeti és egy kaszát ráadásul ingyen küld. — **Gyűjtőknek kedvezmény!** — Sok ezer hála- és köszönő-levél, épp úgy utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésére.

Védjegy

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelezőlapon!

„Páratlan a maga nemében“

Az emberiségnek tulnyomó része szenved évek hosszú során át gyomorbajokban, amelyből csak azon esetben képes megmenekülni, ha az orvosi vélemények szerint a legkittünőbb s a világ legjobb gyomorcseppét, a

„Valódi“ Szent-Gáli Gyomorcseppet

használja, mely gyors és biztos, nélkülözhetetlen házi- és népies szer. Ezen hírneves háziszert a következő esetekben eddig semmi más szer nem mulja felül és pedig *étvágyhiány, székszorulás, rosszaga lehelet, savanyu felbőfögés, kólika, gyomorgyengesség, gyomórhurut, gyomorfégés, dagadtág, túlságos nyálkaképződés, sárgaság, undor, hányás és főfűjás.*

Steuer J.

Egy üveg ára használati utasítással
1 korona.

Központi szétküldési raktár:

STEUER IZIDOR

az „Arany szarva-hoz“ címzett gyógyszer-tárában **Szent-Gál** (Veszprém-megye)

Fő aktár: Török József gyógytárában Budapest Király utca 12. és Egge Leó gyógytárában Váci-kör 12.

Ára 1 korona.

3 üveg megrendelésénél postofizetésesen küldetik

STOWASSER J. es. és kir. hangszergyáros, a es. kir. hadsereg és a magy. kir. honvédség szállítója.

BUDAPEST, II. Lánchid-utca 5 sz.

Harmonika-árjegyzék külön kéréndő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hegedűk vonóval 3 forinttól 15 frtig Mesterhegedűk vonóval 15 frttól 300 frtig Gordonkák vonóval 10 frttól 150 frtig Nagybőgők vonóval 20 frttól 100 forintig. Fuvolák b2frttól 100 forintig. Szárny-kürtök 14 frttól 20 frtig. Czimalmok 35 frttól 300 forintig. Ősi magyar tárogatók szabaddalmazva 20 frttól 60 frtig. Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hangu harmonikák utólérhetetlen erős hanggal és tartósággal 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttól 80 forintig. Templomi és más zenekarok részére

fuvó és vonó hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett legutányosabb árban szállítatnak

Nelkülözhetetlen és utólérhetetlen, biztos hatású.
Világczikk, kivitel minden országba.

Chief-Office 48. Briston-Road, London S. W.

Legmegbízhatóbb, legjobb és az egész világban dicsért és keresett háziszert a

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Utólérhellen hatású minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és egyéb belső betegségek ellen. Külsőleg a legeredményesebb

gyógyszer.

Valódi csak a minden kultúrországban védett zöld **apácza-védjeggyel** és a dugóelzáró lemezen bepréselt: **Egyedülvalódi** jelzővel. Bebizonyítható évi termelés 6 millió üveg. Ára bérmentes postai küldéssel 12 kis üvegnek vagy 6 duplaüvegnek **4 korona**. Egy próbaüveg használati utasítással és a világ minden országában levő raktárak jegyzékével **1 korona 20 fillér**. Szétküldés **csak az összeg előzetes beküldése mellett.**

Thierry A. Centifolia kenőcse

(**csodakennőcsek** nevezve) utólérhetetlen szívóerejű és gyógyhatású! Operációk nagyrészt fölöslegessé válnak. E kenőcsel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott csontszű, újabban pedig egy 22 éves, súlyos rákos betegség gyógyított ki tökéletesen! Mindennemű sebeknél és gyulladásoknál antiseptikus, gyors hatású, enyhülést, csillapultást és tökéletes gyógyulást nyújt. Hatása gyorsan puhító és zétozó és megszabadít biztosan bármilyen, a testbe hatolt idegen anyagtól. Egy tégely bérmentve **1 korona 80 fillér** csak az összeg előzetes beküldése mellett. Nagyobb rendelésnél árengedmény. Bebizonyítható évi termelés 100,000 tégely.

Mindkét serről egész hjalom közönség és elismerő irat fekszik b rkinék betekintésre a világ minden országából. Óvakodjék, mindenki az utánzatoktól és vigyázzon, hogy minden tégelyen be van-e égetve: **Thierry A. gyógyszer-tára az őrangyalho** A hol nincs helyben raktár ne engedje magát senki hamisítvány vételére ösztökélni, hanem **deljen közvetlen** és ezimezz

THIERRY A. gyógyszerész-gyára Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

(Az osztrák cs. és kir. államtisztviselő-szövetség szállítója.)

(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

Kapható Török József gyógyszerésznél Budapest, Király-u. 12.

Olcsó cseh-ágytollak.

5 kgr. sötét, új fosztott toll 9 kor. 60 fill. — 12 kor.
 5 „ fehér, fosztott dunna toll 30 „ — „ — 36 „
 5 „ hófehér, puhalágy, fosztatlan 24 „ — „ — 36 „
 1/2 kgr. szürke, pelyh-toll 3 kor 50 fill.
 1/2 „ fehér pelyh-toll 4 k. 80 fill. 6 k. 60 „

Megrendelések utánvét mellett esz-
 közöltnék. Nem tetsző tolluk a
 postadíj megfizetése ellenében visz-
 szaacseréltnék. Megrendelésnél vilá-
 gos és határozott cí-
 met kérünk.

Benedikt Sachsel
 Lobes II, Post Pilsen-
 Böhmen.

Készpénz-kölcsön

birtokokra és házakra,

a valódi becsérték háromnegyed részéig, 11 helyre is, 20—30
 évi törlesztésre. Birtokos felmondhat bármikor, penzín-
 tezet nem. **Lebonyolítás 14 nap alatt.** Konvertálás helyeg-
 es illetékmentes. **Semmi előleges költség.** Beküldendő
 csakis telekkönyvi kivonat, valamint katasteri birtokiv-
 másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
 Budapest, VI., Váci-körút 39.

Hirdetések

felvételnek a

MAGYAR NÉPLAP

kiadóhivatalában.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London. S W

Thierry A. gyógyszerész

DIGESTIV

valódi angol általános étel- és emésztő-pora
 mindennemű gyomorbetegségnél felülmulhat-
 lan hatása. Étvágygerjesztő és az emésztést
 elősegítő. Minden doboz a készítő aláírásával
 van ellátva. **3 korona** előleges be-
 küldése ellenében egy dobozt bérmentve küld

Thierry A. gyógyszerész balzsamgyára

Pregradán Bohitsch-Sauerbrunn mellett
 Kapható: **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerében, Budapest,

☀ **Két érdekes könyv** ☀

**A SOCIALISMUS
 HAJDAN ÉS MOST**

Irta: Dr. Verus.

• • Ára a 3 kötetnek 12, korona. • •

**MAGYARORSZÁG
 ÉS A ZSIDÓSÁG**

Irta: Petrassevich Géza

Ára 3. korona.

Mindkét munka megrendelhető a

Szent Gellért kath. műintézetnél

(Budapest, Práter-u. 44.)

**Minden
 háziasszony
 és anyja**

üdvözölhető, aki az egészség,
 takarékoság és jóízre való
 tekintetből a Kathreiner-féle
 Kneipp-malata kávé (mely
 csakis az ismert eredeti cso-
 magokban valódi) használja.